

Zapojenie slovenského priemyslu pri zabezpečení údržby viacúčelových lietadiel F-16 C/D Block 70 počas ich životného cyklu

V súvislosti s obstaraním viacúčelových lietadiel F-16 C/D Block 70, Slovenská republika - Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (ďalej len „SR – MO SR“) uzatvorila so spoločnosťou Lockheed Martin Global, Inc. (ďalej len „LMGI“) dňa 12. decembra 2018 Rámcovú dohodu týkajúcu sa programu priemyselnej spolupráce v rámci výrobného programu F-16 Block 70 (ďalej len „rámcová dohoda o spolupráci“). V rámcovej dohode o spolupráci sa spoločnosť LMGI zaviazala k podpore priemyselnej spolupráce v nasledovných oblastiach:

- a. **Správa riadenia letky, kapacity riadenia dodávateľského reťazca a logistických podporných služieb** - spolupráca pri produkcii a doručení
- b. **Hydraulické komponenty (Hydraulic Components)** - spolupráca pri vytvorení národnej schopnosti údržby a opráv na úrovni opravárenského pracoviska (Repair Facility Level) pre hydraulické komponenty viacúčelových lietadiel F-16 C/D BLOCK 70 (21 komponentov).
- c. **Komponenty podvozku (Landing Gear Components)** – spolupráca pri vytvorení národnej schopnosti údržby a opráv na úrovni opravárenského pracoviska (Repair Facility Level) pre komponenty podvozku viacúčelových lietadiel F-16 C/D BLOCK 70 (25 komponentov).
- d. **Elektrické komponenty (Electrical Components)** - spolupráca pri vytvorení národnej schopnosti údržby a opráv na úrovni opravárenského pracoviska (Repair Facility Level) pre elektrické komponenty viacúčelových lietadiel F-16 C/D BLOCK 70 (5 komponentov).
- e. **Výcvikové zariadenia** - spolupráca v oblasti výcvikových zariadení F-16 C/D BLOCK 70.

Za účelom naplnenia rámcovej dohody o spolupráci, vďaka svojim jedinečným spôsobilostiam v oblasti údržby, modernizácie a podpory vojenskej leteckej techniky, bola spoločnosť Letecké opravovne Trenčín, a.s. (ďalej len „LOTN“) určená ako priemyselný partner výrobcu viacúčelových lietadiel F-16 C/D Block 70.

LOTN je akciová spoločnosť, ktorej jediným akcionárom je Slovenská republika – Ministerstvo obrany SR. Je to tradičná letecko-opravárenská spoločnosť, ktorá poskytuje svoje služby zákazníkom z celého sveta. Počas svojej histórie vykonala stovky opráv lietadiel a vrtuľníkov od rôznych výrobcov. Medzi hlavné typy leteckej techniky opravované v LOTN patria vrtuľníky Mi-8/17/171, cvičné prúdové lietadlo L-39 a dopravné lietadlo L-410.

Na základe rámcovej dohody o spolupráci uzavrela spoločnosť LMGI s LOTN samostatné realizačné zmluvy.

Za účelom pokračovania spolupráce uzatvorila SR – MO SR s LOTN dňa 14. apríla 2026 zmluvu o spolupráci na základe, ktorej bude s LOTN spolupracovať pri ďalšom rozvoji priemyselnej spolupráce medzi LMGI a LOTN.

Z uvedeného dôvodu vznikla potreba sprístupniť LOTN technickú dokumentáciu k viacúčelovým lietadlám F-16 C/D Block 70 (tzv. Technical Orders), ktorá je vo vlastníctve SR-MOSR.

SR – MO SR obstarala lietadlá, podporné vybavenie a príslušnú dokumentáciu prostredníctvom programu zahraničného vojenského predaja (FMS) vlády Spojených štátov amerických („U.S. Government Foreign Military Sales Program“) a je povinná dodržiavať dohodnuté podmienky manipulácie s technológiou, dokumentáciou a informáciami k celému projektu F-16 C/D Block 70.

Vláda USA vyžaduje, aby príjemcovia predmetov, služieb alebo technických údajov v oblasti obrany s pôvodom v Spojených štátov amerických získali písomný súhlas od Ministerstva zahraničných vecí Spojených štátov amerických pred prevodom, likvidáciou alebo zmenou konečného použitia jej predmetov, služieb alebo údajov s pôvodom v Spojených štátov amerických. Takýto súhlas sa vyžaduje pre všetky prevody, zmeny konečného použitia alebo miesta určenia, ktoré neboli vopred schválené pri pôvodnom nadobudnutí.

Zahrnuté sú obranné predmety a technické údaje získané prostredníctvom programu zahraničného vojenského predaja (FMS) vlády Spojených štátov amerických („U.S. Government Foreign Military Sales Program“), teda táto povinnosť sa týka aj viacúčelových lietadiel F-16 C/D Block 70, ktoré boli obstarané prostredníctvom programu FMS vlády Spojených štátov amerických.

Z uvedeného dôvodu je SR - MO SR povinná požiadať americkú vládu o udelenie súhlasu tzv. „Third Party Transfer“ za účelom sprístupnenia potrebných dokumentov, prípadne sprístupnenia viacúčelového lietadla F-16 C/D Block 70 za účelom jeho údržby alebo opravy spoločnosti LOTN.

Súčasťou žiadosti o „Third Party Transfer“ súhlas je potrebné, aby vláda Slovenskej republiky poskytla záruku za LOTN tzv. GOPE – „Government on behalf of Private Entity for Third Party Transfer“, kde sa vláda SR zaručí, že:

(A) nedovolí spoločnosti LOTN späťne previesť viacúčelové lietadlo F-16 C/D Block 70 alebo akúkoľvek jeho súčasť predajom, prenájomom, uvoľnením, postúpením, požičaním, prevodom alebo akýmkoľvek iným spôsobom žiadnej vláde, subjektu, medzinárodnej organizácii alebo osobe, ktorá nie je úradníkom, zamestnancom alebo zástupcom spoločnosti LOTN alebo vlády Slovenskej republiky;

(B) nedovolí spoločnosti LOTN používať viacúčelové lietadlo F-16 C/D Block 70 alebo akúkoľvek jeho súčasť na žiadny iný účel ako na vykonávanie základnej, strednej a najvyššej úrovne údržby a podpory počas jeho životného cyklu;

(C) zabezpečí, aby spoločnosť LOTN udržiavala bezpečnosť viacúčelového lietadla F-16 C/D Block 70 alebo akejkoľvek jeho súčasti a poskytla rovnaký stupeň bezpečnostnej ochrany, aký poskytuje takýmto predmetom a informáciám vláda Spojených štátov amerických; a

(D) zabezpečí, aby všetky technické informácie uchovávané spoločnosťou LOTN zostali v rámci územných hraníc Slovenskej republiky a pod zákonnou jurisdikciou Slovenskej republiky.